

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 02- 5 5 9
KONU : Yazılı Soru Önergesi

12 -08- 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 25.07.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4521-7980/16722 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Recai YILDIRIM'ın, "Adana'daki işsizlik sorununa" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/4521) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 5 sayfa önerge cevabı

Gereği _____ :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi _____ :
Başbakanlığa

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN RECAİ YILDIRIM'IN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Adana 2 milyona yakın nüfusu, iklimi, ulaşım imkânları, verimli toprakları ile özellikle başka illerdeki fakir fükara halkın ilk göç ettiği, yaşam umudu bulduğu bir metropoldür.

Yine Adana, Kurtuluş Savaşımıza esin kaynağı olan, yerli sanayimizin ilk temellerinin atıldığı, sanat ve kültürde vazgeçilmez önemli konuma sahip bir ilimizdir. Ancak böylesine özellikleri bünyesinde barındıran Adana son yıllarda hükümetinizce ihmal edilmektedir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

1-Adana'da 3 Kasım 2002'den bu yana yıllar itibarıyla kaç tane sanayi tesisi, firma ve esnaf kapanmıştır. Kapanmalara konu olan bu tesis, firma ve küçük işletmeler vatandaşlarımıza ne miktarda istihdam sağlıyordu?

2-Adana'nın rekor kırarak yüzde 16.2 gibi en yüksek bir işsizlik oranına sahip olmasında söz konusu kapanmaların bir etkisi olmuş mudur?

3-Şayet, "Kapanmaların etkisi yok. Aldığı içgöçün etkisi var" diye düşünüyorsanız, bu hususu dikkate alan bir politikanız var mıdır?

4- Bakanlık olarak Adana'nın bu mağduriyetini giderecek hangi tedbirleri aldınız?

5-"Adana için özel bir politikamız yok" şeklinde bir gerekçeniz var ise, bu gerekçeye sebep; ülkenin genel ekonomik istikrarsızlığı mıdır?

CEVAP:1

03 Kasım 2002-31 Temmuz 2008 tarihleri arasında Adana ilinde ticaret ve sanayi odalarına açılış ve kapanış yapan firma sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	AÇILAN	KAPANAN
Ticaret Odasına Kayıt Olan Firma	13.289	4.666
Sanayi Odasına Kayıt Olan Firma	1.089	533
	14.378	5.199

01.01.2004-31.07.2008 tarihleri arasında Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi ve Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanı kayıtlarına göre; Adana'da açılan/kapanan esnaf ve sanatkarların sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

YILLAR	AÇILAN	KAPANAN
2002	4.440	5.131
2003	1.630	2.454
2004	2.678	1.830
2005	3.457	1.618
2006	7.275	2.817
2007	6.141	2.314
2008	3.690	1.922
TOPLAM	29.311	18.086

Tabloda görüldüğü üzere; 2002-2008 Temmuz ayı itibarıyla Adana'da mesleğini bırakan 18.086 esnaf ve sanatkâr karşın, 29.311 esnaf ve sanatkar mesleğe başlamış olup, bu dönemde kapananların açılanlara oranı %61'dir.

CEVAP:2

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere; açılma kapanma oranları dikkate alındığında, kapanlardan çok açılan olduğu görülmektedir. Bu itibarla Adana ilinin işsizlik oranının artmasında kapanmalar değil, büyük oranda aldığı iç göçün etkisinin olduğu değerlendirilmektedir.

CEVAP:3-4

Bakanlığımız koordinatörlüğünde Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi hazırlanmaktadır. Söz konusu belgede; temel hedef, yatırım ve iş ortamının iyileştirilmesi, uluslararası ticaret ve yatırımların artırılması, beceriler ve insan kaynağının geliştirilmesi, KOBİ'lerin finansmana erişimi, firmaların teknolojik gelişimi, altyapı sektörleri, çevre, sanayi politikası ve bölgesel kalkınma gibi yatay politika alanlarına öncelik verilerek, tüm sektörlerimizin verimliliklerini artıracak, maliyetlerini düşürecek, yenilikçilik kapasitelerini güçlendirecek, potansiyellerini geliştirmelerine imkân verecek bir ortam yaratılması ve tüm sektörlerle eşit şekilde yaklaşılarak topyekûn bir gelişme ortamının sağlanmasıdır.

Bu bağlamda teşvik sistemi de ele alınarak; daha rasyonel, sektörel ve bölgesel öncelikleri olan, ülkemiz gerçeklerine uygun ve sanayi sektörlerimizin küresel rekabet gücünü artıracak yeni bir teşvik sisteminin oluşturulması sağlanacaktır.

Diğer taraftan ülkemiz sanayi stratejileri ile ilgili geleceğe yönelik öngörülerin en doğru bir şekilde belirlenmesi, etkin bir teşvik sistemi kurulması amacıyla kapsamlı bir sanayi envanteri oluşturulması çalışmaları yürütülmektedir. Farklı kurumların bünyelerinde tuttuğu, iyi bir sanayi stratejisi hazırlayabilmek için ihtiyaç duyulan verilerin, ortak bir platformda toplanarak veri bütünlüğü, tutarlılığı ve erişim kolaylığı sağlanması amaçlanmaktadır.

Yatırımcılarımızı uygun yatırım konularına yönlendirmek, değişik yatırım konuları hakkında ekonomik, teknik ve mali yönlerden bilgilendirmek amacıyla kısa ve öz bilgiler ihtiva eden sanayi profilleri ile ülke genelinde kaynak israfına sebebiyet vermemek için doğru ve sağlıklı sanayileşmenin temin edilmesi, bölge ve illerin sanayi ile ekonomik potansiyellerin belirlenerek etkin bir şekilde değerlendirilmesi, tasarrufların uygun sanayi yatırımlarına yönlendirilerek sanayileşme ile birlikte istihdamında artırılmasının temin edilmesi amacıyla iller bazında "Sanayi Potansiyeli ve Yatırım Araştırması ile Yatırım Ortamı ve Yapılabilecek Yatırım Araştırmaları" çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Adana ilimize ait "Sanayi Potansiyeli ve Yatırım Araştırması ile Yatırım Ortamı ve Yapılabilecek Yatırım Araştırmaları" çalışması 2005 yılında hazırlanarak girişimcilerimizin hizmetine sunulmuştur. Bu çalışmalar, Bakanlığımız internet sitesi (<http://www.sanayi.gov.tr>) ana sayfasının "Girişimcilere Yönelik Çalışmalar" başlığı altında ilgili kurum, kuruluş ve yatırımcılarımızın bilgisine sunulmuştur.

Adana ilinde sanayi yatırımlarına verilen destek, sanayicilerimizin iç ve dış rekabet gücünü artırmaya yönelik olup, bölgesel ve sektörel teşvik uygulamaları devam etmekte, mevcut işletmelere rekabet gücünü artırmaya dönük projelerle destek verilmekte, sanayicinin verimli, kapasiteli ve yüksek kalitede ürün üretmesi yönündeki projeleri desteklenmektedir.

Sanayicilerimizin Ar-Ge'ye dayalı ihtiyaçlarının üniversite bilimselliği kapsamında çözüme kavuşturulması için SAN-TEZ programı oluşturulmuştur. Bu doğrultuda kamu ve sivil toplum örgütlerinin mevcut teşvik ve desteklerden maksimum düzeyde nasıl yararlanabilecekleri konusunda işletmeler ve yatırımcılar bilgilendirilmektedir.

2002-2008 yılları arasında 4562 sayılı OSB Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu kapsamında Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi kendi ihtiyacı için kullandığı elektrik enerjisine Elektrik Tüketim Vergisi ödememiştir. Söz konusu verginin 6 yıllık karşılığı 49.754.-TL'dir.

Ayrıca; Esnaf ve sanatkâr ile küçük işletmeler, sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatın önemli unsurlarından biridir. Esnaf ve sanatkârlar, özellikle işletme sayılarının çokluğu, ülke çapında istihdam seviyesi, bölgesel kalkınma ve gelişmeye katkıları yönüyle de üzerinde durulması gereken bir kesimdir.

Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veritabanında kayıtlı 1.890.168 esnaf ve sanatkâr bulunmaktadır.

Nicelikleri ve nitelikleri ile toplumumuzun sosyal ve ekonomik hayatında önemli bir yere sahip olan esnaf ve sanatkâra, Anayasamızın 173 üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirler alır." amir hükmünden hareketle gereken önem verilmektedir.

Bu sebeptendir ki, esnaf ve sanatkârlar ile "KOBİ" olarak tabir edilen küçük ve orta boy işletmelerin; sosyal, siyasal ve ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakârlıktan kaçınılmamaktadır.

-2002'de %59 seviyelerinde olan esnaf ve sanatkârlarımıza verilen kredi faiz oranları %13'e düşürülmüştür.

-Esnaf ve sanatkârlara verilen kredi tutarlarının toplam kredi hacmindeki payı artırılmıştır. 2002 yılında 153 milyon YTL kredi verilmiş iken, bu miktar 2008 yılı Nisan sonu itibarıyla 2.9 milyar YTL olmuştur.

-2002 yılında 5.000 YTL olan kredi limiti, 35.000 ve 50.000 YTL' ye yükseltilmiştir.

-Sicil affı ile 825.000 tacir, esnaf ve sanatkârın ekonomiye dönüşü sağlanmıştır.

Ancak; burada önemli olan esnaf ve sanatkârlarımızın dünyadaki değişim ve dönüşüme intibakları ve olumsuzluklardan etkilenmelerinin önüne geçilmesi sağlanmalıdır.

60. Cumhuriyet Hükümeti Eylem Planında Bakanlığımız sorumluluğuna verilen "Yapısal Dönüşüm Yönetimi" başlıklı 12 nci faaliyet (YDY-12) olan; "Yapısal dönüşümün sunduğu fırsatlardan esnaf ve sanatkârların azami ölçüde yararlanmalarının sağlanması ve dönüşümün olumsuz etkilerinin azaltılmasını" teminen, esnaf ve sanatkârların sorunlarının tespit edilmesi ile izlenecek politikaların belirlenmesi amacıyla, "Esnaf ve Sanatkârlar Strateji, Değişim, Dönüşüm ve Destek Eylem Planı" hazırlanmaktadır.

Esnaf ve sanatkârların sorunları ve yapısal dönüşüm ve değişim için gerekli olan destek mekanizmalarının geliştirildiği "Esnaf ve Sanatkârlar Strateji, Değişim, Dönüşüm ve Destek Eylem Planı"nda;

- Kredi ve Finansman Şartlarının İyileştirilmesi,
- Vergi İstihdam ve Diğer Yasal Yükümlülüklerin Azaltılması,
- Mesleki Eğitim ve İstihdamın Desteklenmesi,

- Yenilikçilik ve Girişimciliğin Geliştirilmesi,
  - Kümelenme ve Ortaklık Faaliyetlerinin Desteklenmesi,
  - Mevzuattan Kaynaklanan Sorunların Giderilmesi,
  - Avrupa Birliği (AB) Kaynaklarının Esnaf ve Sanatkarlarca Kullanımının Sağlanması,
- konularında 7 stratejik amaç belirlenmiştir.

Stratejik amaçlar çerçevesinde esnaf ve sanatkârlara; ucuz ve uzun vadeli kredi temini, vergi indirimi, ortak hareket etmeleri halinde teşvik edilmeleri, alternatif kredi uygulamalarının belirlenmesi, esnaf ve sanatkârların mesleki eğitimi, ihtiyaç duyulan alanlarda mesleki dönüşüm eğitimi, tüketici tercihlerini dikkate alan işyeri iyileştirmeleri, bazı mesleklerde yeni iş alanları yaratılması gibi hususlar değerlendirilmektedir. Yapısal değişim ve dönüşümün sunduğu fırsatlardan esnaf ve sanatkârlar azami ölçüde yararlanılacak, aynı zamanda değişim ve dönüşümün bu kesim üzerindeki olumsuz etkileri belirlenen hedeflerle azaltılacaktır.

Bu çalışmalar çerçevesinde, Bakanlığım koordinatörlüğünde esnaf ve sanatkarların ilgili kuruluşları olan Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu TESK ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliği TESKOMB'la birlikte 1-2 Ağustos 2008 tarihlerinde bir arama konferansı düzenlenmiştir. TESK ve TESKOMB yetkilileri, bakanlığımın ilgili personelinin yanı sıra, ilgili tüm kamu kurumları, kamu ve özel sektör bankaları, medya temsilcileriyle akademisyenler, işadamları, kanaat önderlerinin katılımıyla düzenlenen Arama Konferansı'nda Esnaf ve Sanatkar Destek, Değişim, Dönüşüm Stratejisi ele alınmış ve çözüme dönük öneriler ortaya çıkarılmıştır. Konferansın çıktıları, esnaf ve sanatkarlarımıza dönük strateji ve eylem planı çalışmalarında önemli katkılar sağlayacaktır.

Yine; esnaf ve sanatkârların problemlerinin çözülmesi ve sosyoekonomik durumlarının iyileştirilmesi çalışmalarında önemli bir adım 2008 yılı içinde yapılması planlanan "Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası"dır. Şûrada; bakanlıkların, üniversitelerin, mesleki kuruluşların ve ilgili gerçek ve tüzel kişilerin bilgi ve tecrübelerinden yararlanılarak, mevzuat, mesleki eğitim, finans, sosyal güvenlik, vergi vb. sorunların çözüm yollarının, alınması gerekli yasal ve idari önlemlerin tespiti, ülke düzeyinde izlenecek politikaların oluşturulması ve esnaf ve sanatkârlara yönelik yeni açılımlar geliştirilmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan; 15.5.2008 günü kabul edilen 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (İstihdam Paketi) ile esnaf ve sanatkârların Bağ-Kur prim borçları yeniden yapılandırılmıştır.

Buna göre;

1) Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 ay içinde başvuranların, prim borçlarını 24 aya kadar eşit taksitlerle ödenmesi kolaylığı getirilmiştir.

2) Bir ay içinde yapılacak ödemelerde ise gecikme faizlerinde %85 indirim yapılması imkânı sağlanmıştır.

Son olarak; Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) imkânları ile imalatçı 5.000 esnaf ve sanatkârimize, 6 ay ödemesiz, 3 ayda 1 ödemeli, sıfır faizli 25.000,00 YTL.'lik (kadın sanatkârlara 30.000,00 YTL.) kredi verilmesi planlanmıştır. Bu suretle esnaf ve sanatkârlarımıza 125.000.000,00 YTL.'lik kredi desteği sağlanacaktır. Bu kapsamda başvurular 20 Ağustos 2008 tarihinden itibaren alınmaya başlanacaktır.

CEVAP 5:

Son yıllarda imalat sanayinin büyüme hızı artmış özellikle otomotiv, tekstil, gıda, demir-çelik gibi sektörler başta olmak üzere önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bütün bu gelişmeler dış ticarete de olumlu yansımış, son yıllarda sanayi ürünlerinin ihracatımızdaki payı oransal olarak büyük artış göstermiştir. Son dönemde gerçekleştirilen özelleştirmelerle kamunun imalat sanayi içindeki payı giderek azaltılmış bulunmaktadır.

Ülkemizin dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girme hedefine ulaşabilmesi için her yıl %6-7 oranında özel sektör aracılığıyla büyümesi gerekmekte olup, bunun için özel sektörle sürekli olarak iletişim içerisinde bulunulacaktır.

Her 24 saniyede bir aracın üretildiği, her 30 sanayide üretilen bir aracın ihraç edildiği, demir-çelik ve çimento sektörlerinde dünya sıralamasında ön grupta yer aldığı, Avrupa'da her iki televizyondan birinin üretildiği ülke olarak Türkiye, dünya liginde yerini daha ön sıralara taşıyabilmesi amacıyla yeni bir yol haritası ile kalkınma modeli çalışması içerisinde bulunmaktadır.

Türkiye'de ne kadar sanayi işletmesi var? Bunların girdi ve çıktıları nelerdir? Ne kadar insan çalışıyor? Ne kadar enerji harcanıyor? Ne tüketiliyor? Ne kadar KDV sağlanıyor? Bu bağlamda, tüm girdi ve çıktıları dikkate alan bir sanayi envanteri yapılmaktadır. Bu çalışma yapılırken ticaretin envanteri de yapılmış olacaktır. Bu çalışmanın ardından yeni bir teşvik sistemi oluşturulacak ve bu sayede üreticiler arasındaki haksız rekabet ortadan kaldırılacaktır.

Türkiye'nin uzun vadede ekonomik gelişimini sürdürebilmesi ve rekabet gücünü artırabilmesi için teknolojik yeteneğini hızla güçlendirmesi, teknolojik yenilikler ile üretkenlik artışı sağlayarak, üretim ve ihracat yapısını teknolojik yoğunluk içeren ürünlere dönüştürmesi gerekmektedir. Bu dönüşüm kendiliğinden gerçekleşmeyecektir. İmalat sanayinin ve bir bütün olarak ekonominin teknoloji geliştirme ve özümleme kapasitesinin geliştirilebilmesi kapsamlı sanayi ve ticaret politikalarına, etkin bir şekilde çalışan ulusal yenilik sistemine ihtiyacı olup, Bakanlığımızın bu çerçevedeki çalışmaları devam etmektedir.